

Aan: Leden van de gemeenteraad Borne

cc. Leden College van B&W, Auditcie

Van: N. Busger op Vollenbroek

datum: 3 juni 2026

Betreft: **Opmerkingen bij Monitor Sociaal Domein 2025**

Geachte leden,

Deze *Monitor Sociaal Domein 2025* wordt niet voor niets SAMEN aangeboden met de *Jaarstukken 2025* en behandeld in de vergaderingen van de gemeenteraad. Ook bij ze monitor wil ik graag enige opmerkingen plaatsen.

In de bijlagen bij deze aanbiedingsbrief heb ik diverse cijfers overgenomen uit de monitor en aan een analyse onderworpen. Allereerst informatie uit paragraaf 2: *Zicht op cijfers*. De 1<sup>e</sup> tabel in de bijlage geeft de totale omvang aan van de *WMO-Huishoudelijke ondersteuning*. Voor 2025 komen de totale kosten uit op M€ 15. Hierbij is bij *Bijzondere bijstand* (2.4.1) de kosten van energietoeslag **niet** meegenomen. Hier kom ik later op terug. We zien over de afgelopen jaren een continue kostentoeename optreden van resp. k€ 579, k€ 1.645 en k€ 1.115. Deze kostentoeename komt met name naar voren bij het onderdeel **Jeugd**. De relatieve aandelen van de onderscheiden maatregelen blijven over deze periode nagenoeg gelijk. Voor Jeugd blijft het aandeel 54% over de laatste jaren. Bij mijn opmerkingen bij de *Jaarstukken 2025* heb ik ook speciale aandacht gevraagd voor het programma *Integrale Samenleving* (dit fungeert als totale paraplu over het Sociaal Domein). Indien de gemeente de resultaten op termijn voor dit programma in de greep wil krijgen, zijn maatregelen op dit vlak (Jeugd) het meest voor de hand. Verder wordt op pagina 15 van de monitor aangegeven dat het aandeel van de cliënten voornamelijk de groep 45 en ouder betreft. Het komt dan vreemd over dat het merendeel van de kosten voor de jeugd worden gemaakt. Wellicht dat dit nog nader toegelicht kan worden. Om e.e.a. beter te kunnen monitoren is inzicht in jaarlijkse instroom en uitstroom gewenst alsmede ook de duur van de genoten regeling per cliënt.

### Totaalbeeld

Allereerst geef ik een totaaloverzicht van alle maatregelen (zie pagina 10 van de monitor).

<b>Totaal-overzicht</b>				
	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
WMO-TOTAAL (par. 4)	6.274	7.147	7.719	8.304
Jeugdhulp (par. 5)	8.331	9.177	10.112	11.193
Participatiewet (par. 6)	6.784	7.040	6.310	6.472
<b>TOTAAL GENERAAL</b>	<b>21.389</b>	<b>23.364</b>	<b>24.141</b>	<b>25.969</b>
Meerkosten t.o.v. (n-1) in € 1.000		1.975	777	1.828

Uit deze tabel kan worden afgeleid dat ook in dit geval het onderdeel Jeugd wederom het grootste aandeel heeft. Over de afgelopen jaren is het aandeel zelfs toegenomen van 39% naar 42%. Voor ontwikkelingen per onderdeel verwijs ik u graag naar de bijlage.

Zoals eerder opgemerkt maakt het Sociaal Domein als geheel onderdeel uit van het programma *Inclusieve Samenleving*. De totale lasten in 2025 komen uit op M€ 37. Het totale beeld van de Monitor Sociaal Domein 2025 komt uit op M€ 26. Dit betekent dus dat er slechts 56% van de totale kosten in beeld is. Wellicht zijn er op andere onderdelen binnen dit programma nog maatregelen te realiseren om de kosten verder terug te dringen. Het totale tekort is gestegen van M€ 31 (in 2022) naar M€ 37 (in 2025). Een totale toename dus van M€ 6 gedurende 3 jaar (= gemiddeld M€ 2 per jaar).

### Bijzondere Bijstand (tabel pag.7)

In deze tabel worden meerdere regelingen gepresenteerd. De Energietoeslag betreft in mijn ogen een hele bijzondere **INCIDENTELE** maatregel. De kosten en verstrekkingen vertroebelen het feitelijke beeld van de reguliere (structurele) maatregelen. Onderstaand heb ik een aangepast beeld gepresenteerd waarbij de effecten van de energietoeslag zijn geëlimineerd.

<b>Participatiewet (tabel Pag.7)</b>				
<b>KOSTEN</b>	<b>2022</b>	<b>2023</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>
Totaal van de uitgaven	1.551	1.429	533	478
Af: kosten Energietoeslag	-1.199	-1.013	-55	-
<b>Structurele uitgaven</b>	<b>352</b>	<b>416</b>	<b>478</b>	<b>478</b>
<b>Waarvan:</b>				
Bewindvoeringskosten	204	200	198	206
Individuele inkomenstoelage	61	70	75	79
Kosten inrichting/huisraad	20	49	84	72
Kosten Overige regelingen	67	97	121	121
<b>VERSTREKKINGEN</b>				
verstrekkingen Totaal	4.152	3.013	2.249	2.152
AF: Verstrekkingen Energietoeslag	-1.930	-779	-42	
<b>Structurele verstrekkingen</b>	<b>2.222</b>	<b>2.234</b>	<b>2.207</b>	<b>2.152</b>
<b>Waarvan voor:</b>				
Bewindvoeringskosten	1698	1625	1538	1456
Individuele inkomenstoelage	162	164	159	168
Kosten inrichting/huisraad	9	25	41	28
Overige regelingen	353	420	469	500
<b>KOSTEN per VERSTREKKINGEN</b>				
Bewindvoeringskosten	120	123	129	141
Individuele inkomenstoelage	377	427	472	470
Kosten inrichting/huisraad	2.222	1.960	2.049	2.571
Overige regelingen	190	231	258	242

We zien nu dat de structurele uitgaven zelfs toenemen in de loop van de jaren. Het totaal van Verstrekkingen blijft nagenoeg gelijk op 2.100-2.200.

Dit is een heel andere conclusie dit in de Monitor wordt gegeven:

*In onderstaande tabel valt op dat de kosten ten opzichte van 2024 verder zijn afgenomen. De Bewindvoeringskosten zijn in aantal vBrstrekkingen gedaald terwijl de kosten verder oplopen.*